

С. Черняєва,
директорка КУ «Коростенський центр
професійного розвитку педагогічних
працівників Коростенської міської ради»

Професійний розвиток по-новому: від реформи до співпраці

Добре тому, хто навчився вчитися.
Менандр

Освіта впродовж життя – одна з професійних компетентностей сучасного педагога, яка передбачає здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку. Сприяти безперервному професійному зростанню покликані центри професійного розвитку педагогічних працівників.

Комунальна установа «Коростенський центр професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської ради» (далі – Центр) була створена відповідно до рішення сорокової сесії VII скликання міської ради від 27 серпня 2020 року № 1907. Установа повноцінно розпочала функціонувати з 02 листопада 2020 року. Організація діяльності Центру здійснюється відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», наказу МОН від 22.05.2018 р. № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, постанов Кабінету Міністрів України: від 29.07.2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»; від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 1133 від 27.12.2019).

Центр є окремою юридичною особою; має організаційну, кадрову та фінансову автономію. В установі працює 12 фахівців (за штатним розписом 8,5 ставки): директор, бухгалтер, практичний психолог, 3 консультанти (1,0 ставки), 2 консультанти (0,5 ставки), 1 консультант (0,4 ставки), 2 консультанти (0,3 ставки), прибиральник службових приміщень (0,5 ставки).

Працівники Центру вбачають свою місію у створенні дієвого, мотивуючого простору для професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської територіальної громади; прагнуть стати дружньою до педагога, відкритою, зорієнтованою на взаємодію і партнерство установою, що сприяє професійному розвитку педагогічних працівників, забезпечує консультаційний супровід та психологічну підтримку.

Діяльність Центру ґрунтується на засадах державної політики у сфері освіти та принципах освітньої діяльності, зазначених у ст. 6 Закону України «Про освіту», зокрема: людиноцентризм, науковий характер; академічна добросовісність; академічна свобода; гуманізм; демократизм; сприяння навчанню впродовж життя. Корпоративними цінностями Центру є партнерство, взаємоповага, розподільне лідерство, відповідальність, гідність, рівність, прозорість, мобільність, патріотизм, участь у прийнятті командних рішень.

Відповідно до Статуту, затвердженого рішенням п'ятої сесії VIII скликання від 15.04.2021 р. № 258 «Про затвердження Статуту Комунальної установи «Коростенський центр професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської ради» в новій редакції» основними завданнями Центру є:

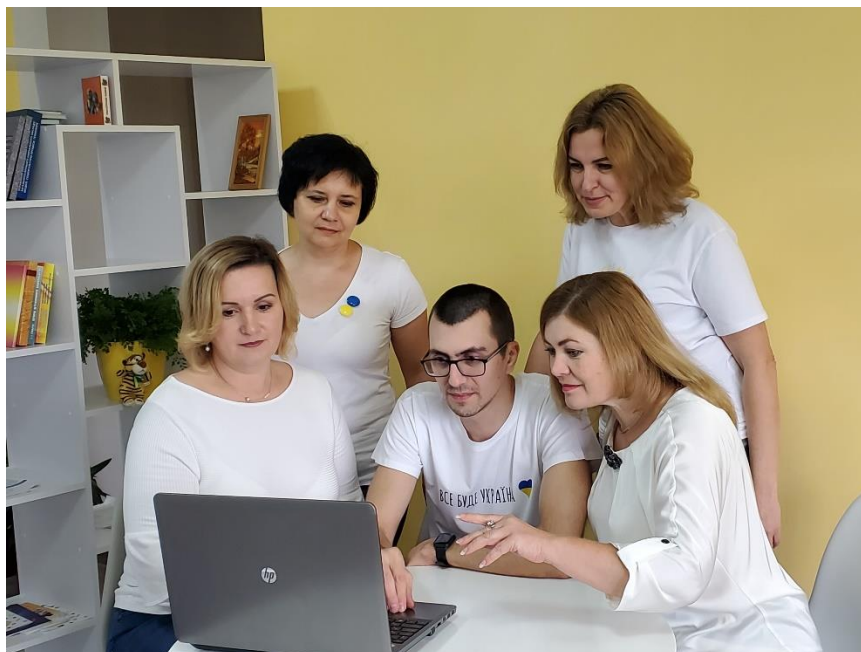
- узагальнення та поширення інформації з питань професійного розвитку педагогічних працівників;
- координування діяльності професійних спільнот педагогічних працівників;
- формування та оприлюднення на власному вебсайті бази даних програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників, інші джерела інформації (вебресурси), необхідні для професійного розвитку педагогічних працівників;
- надання психологічної підтримки педагогічним працівникам;
- проведення консультування педагогічних працівників.

З метою узагальнення та поширення інформації з питань професійного розвитку педагогічних працівників створений вебсайт Центру URL:

srprpkor.wixsite.com/kor-srprp, ведеться офіційна сторінка в соціальній мережі Facebook URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064033683821>;

шляхом листування здійснюється систематичне інформування закладів освіти щодо пропозицій суб'єктів підвищення кваліфікації, організації участі педагогічних працівників у методичних та інформаційних заходах, які проводять Міністерство освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти, Український інститут розвитку освіти, комунальний заклад «Житомирський ОІППО» ЖОР, освітні платформи «Всеосвіта», «Освіторія», «На урок», PROMETHEUS, EdEra та ін. Працівники Центру координують

підвищення кваліфікації педагогів громади за регіональним замовленням при Житомирському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти.

Важливим завданням Центру є координація діяльності професійних спільнот. Об'єднання педагогів у спільноти здійснюється з дотриманням принципів академічної свободи на засадах добровільності. На сайті Центру створено реєстраційну форму для педагогів URL: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeFC4sicHMoZX4Fp_P7LYLH8TIDbTNXdid-PATFNrnDb7SIng/viewform. Проводиться діагностика щодо визначення рівня професійної компетентності, запитів та потреб педагогів. Діяльність спільнот здійснюється у різних формах: очній, змішаній, дистанційній тощо. Засідання проводяться у формі семінарів, тренінгів, круглих столів, ділових ігор, лекцій, практичних занять, вебінарів, майстер-класів тощо. З метою оперативного інформування педагогів використовуються чат-групи в мережі «Viber». Протягом року систематично проводиться вивчення та обговорення у професійних спільнотах нормативних документів, інструктивно-методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів, організації освітньої роботи у закладах. Традиційними стали методичні сесії для вчителів: серпнева (проводиться в рамках конференції педагогічних працівників з метою підготовки до нового навчального року) та березнева (проводиться з метою презентації практик викладання навчальних предметів педагогами, що атестуються). Особливу увагу працівники установи приділяють інформаційно-консультативному супроводу впровадження засад Нової української школи. Цьому сприяють методичні заходи: «Нормативно-правове та методичне забезпечення впровадження НУШ», «Особливості оцінювання результатів навчання учнів 5 класів НУШ», «Формувальне оцінювання: інструментарій, практики впровадження», «Сучасний урок НУШ. Компетентнісний вимір». Сьогодні освіта перебуває в процесі реформування, тому наш Центр цілеспрямовано працює над підготовкою педагогів до впровадження профільної освіти старшої школи. В епіцентрі діяльності професійних спільнот питання

організації диференційованого навчання, інтеграції навчальних предметів, удосконалення форм і методів допрофільної освіти, створення умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Співпраця та партнерство, взаємодія й взаємодопомога, мотивуюче середовище й підтримка, фахові інтереси – це ті ключові цінності, що об'єднують педагогів у спільноті, сприяють їхньому професійному становленню, надихають.

Одним із завдань, покладених на ЦПРПП, є консультування педагогічних працівників та керівників закладів освіти. Працівники Центру надають консультації з питань: планування та визначення траєкторії професійного розвитку; проведення супервізії; розроблення документів закладу освіти відповідно до повноважень, наданих чинним законодавством; особливостей організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти, у тому числі з використанням технологій дистанційного навчання; впровадження компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, інклюзивного підходів до навчання здобувачів освіти і нових освітніх технологій. Найбільш поширеними є групові та індивідуальні консультації. Консультанти використовують різні формати консультування: очне (в Центрі), дистанційне у синхронному режимі з використанням платформ Zoom, Google Meet, в асинхронному режимі засобами використання месенджерів, електронної пошти. Широким попитом у педагогів користуються телефонні консультації, які забезпечують оперативність та актуальність отримання інформації. Відповідно до потреб педагогів на базі Центру організована постійно діюча «Школа цифрової грамотності», що дає змогу педагогам отримати консультації

з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес закладів, допомогу в створенні та адмініструванні сайтів. За запитом директорів консультанти проводять консультації в закладах освіти. Для зручності та мобільності реагування на потреби педагогів на сайті установи створена форма для замовлення консультацій URL:

<https://cprppkor.wixsite.com/kor-cprpp/%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97>. Надані консультації обліковуються у журналах.

Консультантами Центру ведеться цілеспрямована робота з розвитку компетентності керівників закладів освіти та їх заступників. Методична робота з керівниками включає індивідуальні та групові консультації з питань оформлення документів закладів освіти, підвищення кваліфікації та визнання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, організації освітнього процесу, проведення самооцінювання закладу освіти, формування політик

академічної доброчесності; проблемні семінари, тренінги, круглі столи. З метою обміну досвідом, пропагування кращих практик управлінської діяльності в Центрі проводяться заходи на актуальні теми:

- «Річний план: алгоритм дій керівника»;
- «Формування стресостійкості учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану, пандемії та реформування освіти»;
- «Ділова документація закладу освіти: правила оформлення»;
- «Самооцінювання – складова системи забезпечення якості освіти»;
- «Професійні стандарти керівника та вихователя ЗДО як орієнтири у плануванні траєкторії професійного розвитку»;
- «Професійний стандарт керівника: від теорії до практики» та ін.

Фахівцями Центру у співпраці з КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР забезпечується проведення міських етапів конкурсів освітян Житомирщини «Сучасна освіта», «Нові технології в новій школі», II етапу всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів; здійснюється інформаційно-консультаційний супровід учасників конкурсу «Вчитель року».

Сьогодні наша держава перебуває у стані війни. В кризових умовах роботи освітньої галузі надважливим завданням є надання психологічної підтримки педагогічним працівникам, адже від психологічної стійкості керівника, вчителя, вихователя залежить психоемоційний стан усіх учасників освітнього процесу. Психологом Центру здійснюється охорона психічного здоров'я за напрямками:

- Індивідуальне психологічне консультування педагогічних працівників з питань особистісного та професійного росту;
- PSY-HEALTH: простір, спрямований на збереження психологічного здоров'я педагога в освітньому просторі;
- PSY-WORKSHOP: простір розвитку майстерності в педагогічній діяльності у взаємовідносинах «педагог – дитина»;
- SELF-особистість: простір особистісного розвитку педагога.

З метою особистісного розвитку та підтримки психологічного здоров'я педагогів організуються онлайн-консультації («Поки всі вдома. Правила та норми сім'ї для дітей та дорослих», «Гармонізації емоційного стану», «Інклюзивне навчання для дітей з особливими освітніми потребами», «Первинна психологічна допомога усім учасникам освітнього процесу»); майстер-класи («Методи самопомоги при панічних атаках та тривозі»; «Гра як метод соціальної взаємодії»); тренінги («Психологічна хвилина для емоційного розвантаження та налаштування на урок»); проводяться спільні заходи з консультантами Центру в напрямку формування ресурсу та стресостійкості; організуються інтервізійні групи, які спрямовані на особистісну підтримку емоційного здоров'я та професійний розвиток.

Щочетверга в Центрі психолог проводить індивідуальне консультування педагогічних працівників.

З перших днів запровадження воєнного стану працівники Центру стали активними волонтерами: плели маскувальні сітки, працювали на харчоблоках закладів освіти, проводили різноманітні акції в підтримку ЗСУ. Починаючи з березня 2022 року, консультантами Центру велась цілеспрямована робота з інформаційно-методичної підтримки педагогів. Проведено для педагогів вебінари: «Корисні ресурси для розвитку дітей у період воєнного стану», «Організація освітнього процесу та комунікація з його учасниками в умовах воєнного стану», «Кібербезпека», «Мобілізація зусиль задля корисної роботи в умовах війни у напрямку національно-патріотичного виховання»; методичний інтенсив «Алгоритм взаємодії у новому навчальному році»; інформаційний постер «Інформаційно-ресурсний центр українського педагога в умовах сучасності»; круглий стіл «Почуття безпеки – найголовніша потреба сьогодення. Як залишитися в ресурсі під час воєнного стану»; тематичний інфохаб «Україна починається з тебе – актуальний меседж сучасної освітянки»; розроблено пам'ятку «Підтримка дитини в укритті» та ін.

Важливим чинником ефективності роботи Центру є створення комфортних умов, сучасного освітнього середовища. Колектив установи у співпраці з засновником, Коростенською міською радою, цілеспрямовано

працює над покращенням умов для функціонування та організації роботи з професійного розвитку педагогів громади: за кошти місцевого бюджету відремонтовані робочі кабінети Центру, проведено ремонт санвузла. Силами працівників установи відремонтовано кімнату для проведення масових заходів. За заощаджені кошти фонду заробітної плати відремонтовано й осучаснено хол, придбано меблі.

Маленькими кроками – до великої мети! З вірою у Перемогу колектив Центру працює на підвищення якості освіти та розвиток громади.

Список використаних джерел та літератури

1. Консультуємо та створюємо професійні спільноти: путівник для консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників / авт.: Н. Кипиченко, О. Федоренко. Київ, 2022. 42 с.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
4. Створюємо центр професійного розвитку педагогічних працівників у громаді: дорожня карта для засновників / авт.: Н. Кипиченко, О. Король, І. Новик, О. Федоренко. Київ, 2022. 68 с.

*Матеріал підготовлений за сприяння
завідувачки лабораторії методичного забезпечення
КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР А. П. Печенюк*